

Nanda Janssen | Den Haag Sculptuur richt zich dit jaar op China, in de kunstwereld inmiddels geen onbekend gebied meer. Tijdens de zomermaanden wordt het Lange Voorhout ingenomen door zo'n tien sculpturen van enorm formaat, een stijlmiddel dat door Chinese beeldhouwers opvallend vaak is ingezet.

China is groot

De officiële motivatie van Den Haag Sculptuur om voor beelden uit China te kiezen doet wat Obligaat aan: het is in 2011 precies honderd jaar geleden dat de eerste Chinezen in Nederland neerstreken. Afgezien daarvan zijn er genoeg ontwikkelingen in de Chinese kunst gaande om een tentoonstelling te rechtvaardigen. Dat is te zien in een reeks deelopstellingen in Den Haag, onder de overkoepelende titel 'Den Haag onder de Hemel'.

ON-CHINEES

Cees Hendrikse, die sinds eind jaren negentig eigentijdse Chinese kunst verzamelt, is dit jaar de curator van Den Haag Sculptuur. Hendrikse maakte in 2005 de tentoonstelling 'Xiaofeng! Beeldhouwkunst van de Chinese avant-garde' voor Museum Beelden aan Zee en in 2008 'Tekens aan de wand. Chinees Nieuw Realisme en Avant-garde uit de jaren 80 en 90' in het Groninger Museum. De voor deze tentoonstelling geselecteerde kunstenaars, zoals Yue Minjun, Sui Jianguo, Liu Wei, Liu Jianhua en Gu Wenda zijn gevierd in het Westen maar krijgen van de Chinese staat geen erkenning. Dat de beelden buiten staan zou je ook on-Chinees kunnen noemen. Hendrikse: "Men is in China niet gewend werk te maken voor de open lucht. Dat type sculptuur is buitengewoon schaars. Autonome kunst in de openbare ruimte is er niet aan de orde."

Opvallend aan de selectie van kunstwerken is dat steeds een figuur of voorwerp uit de werkelijkheid het uitgangspunt is en dat diverse werken refereren aan de economie, handel of consumptiemaatschappij. Dat gebeurt in forse afmetingen. Een bestaand object – een speelgoeddinosaurius, een schedel, botten, een kartonnen doos of een persoon – is tot gigantische proporties opgeblazen. Waarom maken Chinese kunstenaars gebruik van schaalvergroting? Hendrikse: "China is groot, dat willen de kunstenaars tonen. Het land heeft lang in de verdrukking gezeten; in de negentiende en begin twintigste eeuw is China door het Westen echt vernederd, onder meer door afgedwongen handelsrelaties. Na de Culturele Revolutie is de *reform and opening-up*-politiek ingezet en is het land erbovenop gekomen. Kunstenaars reflecteren op de tijdgeest. Ze laten nu zien dat ze een eigen identiteit en een enorme economie hebben. Wat daarnaast meespeelt is dat de kunstenaars grote studio's hebben en arbeidskrachten goedkoop zijn, hetgeen kunstenaars in staat stelt grote beelden te maken."

SUI JIANGUO

Museum Beelden aan Zee presenteert tijdens Den Haag Sculptuur een solotentoonstelling van Sui Jianguo (1956). Ook deze kunstenaar, die ik in Peking bezocht, werkt op groot formaat. Op zijn terrein aan de rand van de stad hangt een serene rust. Mijn verwachting van een leger aan werknemers blijkt onjuist: de kunstenaar wordt slechts ondersteund door twee assistenten. De realisatie van zijn beelden besteedt hij uit. Hij maakt voor bijvoorbeeld het gieten van zijn bronzen gebruik van vijf bedrijven, elk met een andere specialiteit.

Sui maakt diverse typen sculptuur: expressieve beelden, arte povera-

achtig werk, minimal art, pop art en conceptueel werk. Museum Beelden aan Zee presenteert Sui's beeldhouwwerken en installaties uit de periode 1990-2010. Helaas is geen plaats ingeruimd voor zijn meer conceptuele werk. Sui herkent zich in het thema van Den Haag Sculptuur: de vergroting. Bij ieder kunstwerk, vertelt hij, heeft hij een andere reden om tot schaalvergroting over te gaan. Een voorbeeld is het werk *Blind Portrait* (2008) waarvoor hij besloot geblinddoekt klei te boetseren. Door het uitschakelen van de waarneming probeerde hij vanuit het gevoel tot een vorm te komen. Het resultaat van dit experiment heeft hij laten uitvergrooten naar een brons van 5,5 meter. Het formaat benadrukt de afdrucken van zijn vingers in het materiaal, en verschuift daarmee de aandacht van de vorm naar het maken.

Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat het werken op groot formaat ook een truc is, een modieuze manier om in de smaak te blijven vallen onder druk van een verhitte kunstmarkt.

Een ander voorbeeld zijn de twee gigantische ballen – de kleinste had een diameter van 2,3 meter – van cortenstaal die te zien waren in het Today Art Museum in Peking (*Motion and Tension*, 2009). Tussen de rollende kogels doorlopen was een meer fysieke ervaring dan gewoonlijk bij beeldhouwkunst.

Alle specifieke redenen die Sui geeft ten spijt kan ik me niet aan de indruk onttrekken dat het werken op groot formaat ook een truc is, een modieuze manier om in de smaak te blijven vallen onder druk van een verhitte kunstmarkt. Dat geldt overigens ook voor andere bemiddelde Chinese kunstenaars. De uitvergroting, die Sui ook al in 1997 toepaste (*Legacy Mantle*), lijkt een automatisme geworden. ■

'Den Haag onder de Hemel - Den Haag Sculptuur', 6 juni t/m 11 sept 2011, Lange Voorhout, Den Haag, denhaagonderdehemel.com, www.denhaagsculptuur.nl

'Sui Jianguo', 3 juni t/m 30 okt. 2011, Museum Beelden aan Zee, Harteveltstraat 1, Den Haag, www.beeldenaanzee.nl



↑ Yue Minjun,
Flexible Latitude, 2010

→ Sui Jianguo,
Dinosaur amidst the Wind,
2009

